

Tatbestandsirrtum

Es handelt sich um einen Irrtum über das Vorliegen eines Umstandes, der zum gesetzlichen Tatbestand gehört (d. h. der Täter irrt sich über das tatsächliche Vorliegen eines bestimmten Tatbestandsmerkmals). Der Irrtum betrifft somit das Abweichen der Tätervorstellung von der Realität. Der Tatbestandsirrtum ist in **Deutschland** geregelt in § 16 dStGB, der bestimmt, dass der sich in einem Tatbestandsirrtum befindende Täter „nicht vorsätzlich“ handelt (unabhängig davon, ob der Irrtum vermeidbar war oder nicht). Eine Strafbarkeit wegen fahrlässiger Begehung bleibt aber unberührt. Nach **georgischem Recht** ist diese Irrtumsform nicht geregelt, sie wird aber letztlich behandelt wie im deutschen Recht, sodass keine Unterschiede erkennbar sind. Umstritten ist in beiden Rechtsordnungen die Behandlung des Irrtums über normative Tatbestandsmerkmale, wobei eine Einordnung als Tatbestandsirrtum möglich ist. Beide Rechtsordnungen kennen auch den „umgekehrten Tatbestandsirrtum“, wenn der Handelnde irrtümlich annimmt, dass ein Tatbestandsmerkmal vorliegt. In diesem Fall ist der Täter wegen (untauglichen) Versuchs strafbar. (Bhe/Mtu/Gkh)

შეცდომა ქმედების შემადგენლობაში

შეცდომა იმ გარემოების არსებობის შესახებ, რომელიც ქმედების საკანონმდებლო შემადგენლობას მიეკუთვნება (ამსრულებელი ცდება ქმედების შემადგენლობის გარკვეული ელემენტის ფაქტობრივად არსებობასთან დაკავშირებით). ამდენად, შეცდომა დაკავშირებულია რეალობასთან მიმართებით ამსრულებლის მცდარ წარმოდგენასთან. **გერმანულ სამართალში** ქმედების შემადგენლობის შეცდომა მოწესრიგებულია გსსკ-ის მე-16 პარაგრაფით, რომელიც განსაზღვრავს, რომ შეცდომა ქმედების შემადგენლობაში გამორიცხავს ამსრულებლის განზრახ მოქმედებას (მიუხედავად იმისა, შეცდომა თავიდან აცილებადი იყო, თუ არა). ამასთან, გაუფრთხილებელი ქმედებისათვის დასჯადობა ხელუხლებელი რჩება. **ქართული სამართლის** მიხედვით, შეცდომის ეს ფორმა კანონმდებლობით არ რეგულირდება, თუმცა ზოგადად გერმანული სამართლის მსგავსად განიხილება. ამ მხრივ განსხვავება არ იკვეთება. ორივე სამართლებრივ წესრიგში საკამათოა ქმედების შემადგენლობის ნორმატიულ ნიშნებთან მიმართებით შეცდომის საკითხი, თუმცა შესაძლებელია მისი კლასიფიკაცია ფაქტობრივ შეცდომად. ორივე სამართლებრივი სისტემა ასევე იცნობს „ქმედების შემადგენლობის შეზღუდულ შეცდომას“, როდესაც მოქმედი პირი შეცდომით ფიქრობს, რომ სახეზეა ქმედების შემადგენლობის რომელიმე ნიშანი. ასეთ შემთხვევაში ამსრულებელი შეიძლება (უვარგისი) მცდელობისთვის დაისაჯოს. (Bhe/Mtu/Gkh)